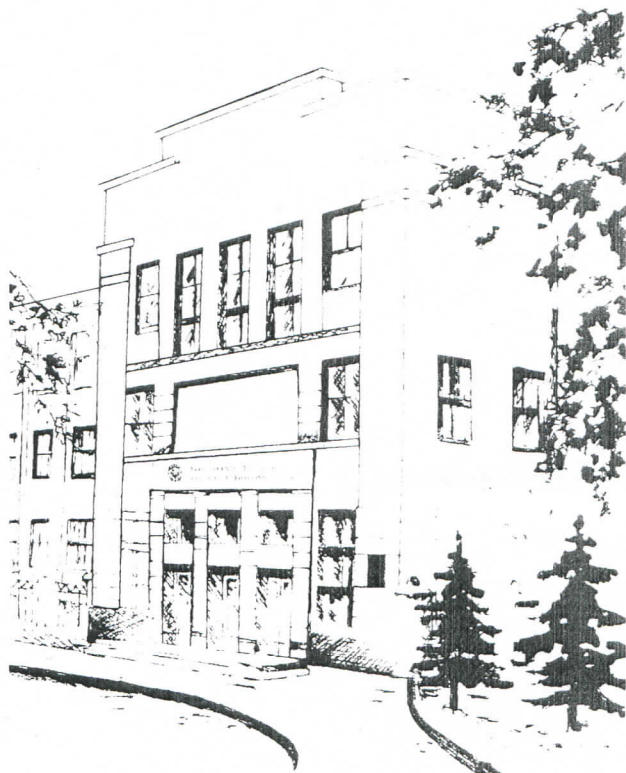

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК
УКРАЇНИ

Фізіологічний журнал

ТОМ 48 № 2 2002

Ксерокопію завіряю!
Проректор з наукової роботи
Секретар Вищої ради

08.10.03

доцент В.І. Федьєва
доцент Л.В. Бабіт

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

В. Ф. САГАЧ
(головний редактор)
О. О. МОЙБЕНКО
(заст. головного редактора)
І. М. АЛЕКСЕЄВА
Ю. В. БИЦЬ
Г. М. БУТЕНКО
П. Г. КОСТЮК
О. Г. РЕЗНІКОВ
М. М. СЕРЕДЕНКО
П. М. СЕРКОВ
В. М. СТОРОЖУК
В. О. ЦИБЕНКО
В. Г. ШЕВЧУК
М. Ф. ШУБА

РЕДАКЦІЙНА РАДА

В. Ф. САГАЧ
(голова)
В. А. БЕРЕЗОВСЬКИЙ
Н. В. БРАТУСЬ
М. В. ІЛЬЧЕВИЧ
В. М. КАЗАКОВ
Р. Ф. МАКУЛЬКІН
П. М. СЕРКОВ
М. Д. ТРОНЬКО
С. Б. ФРАНЦУЗОВА
А. І. ХОМАЗЮК

Науковий редактор В. Ф. САГАЧ

Відповідальний секретар редакції Л. В. ЛИТВИН

Редактор В. В. ВОЙТЕНКО

Комп'ютерний набір Н. В. ЗАГОРОДНЬОЇ
Комп'ютерна верстка С. М. ГОЦУЛЯК

Адреса редакції: 252024 Київ 24, вул. Богомольця, 4
Телефон: 293-07-45, 256-25-27

<http://www.biph.kiev.ua/journals.html> E-mail: Fiziol_z@serv.biph.kiev.ua

Підписано до друку 15.04.2001. Формат 84×108/16. Папір офс.
Умов.-друк. арк. 12,25. Тираж 350 прим. Зам. 697

Свідоцтво про реєстрацію: серія КВ № 169 від 27.10.93 р.

Друкарня Видавничого дому "Академперіодика" Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта видавничої справи серії ДК №544 від 27.07.2001 01004, Київ-4, вул. Терещенківська, 4

всероково завіряю:
Проректор з наукової роботи
Секретар вченої ради
08.10.03

доцент В. Л. Федоренко
доцент П. В. Бабіт

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ФІЗІОЛОГІЇ ім. О. О. БОГОМОЛЬЦЯ

Фізіологічний журнал

том 48 № 2 2002

Науково-теоретичний журнал • Заснований у січні 1955 р.

Виходить 1 раз на 2 місяці

Матеріали XVI з'їзду Українського фізіологічного товариства
Вінниця, 28-30 травня 2002 р.

Зміст

Розділ I.	Молекулярна та клітинна фізіологія	3
Розділ II.	Системна нейрофізіологія	21
Розділ III.	Фізіологія вищої нервової діяльності	37
Розділ IV.	Фізіологія рухів	49
Розділ V.	Фізіологія кровообігу	64
Розділ VI.	Фізіологія дихання	87
Розділ VII.	Імунологія	94
Розділ VIII.	Фізіологія ендокринної системи	104
Розділ IX.	Фізіологія праці	119
Розділ X.	Фізіологія травлення	129
Розділ XI.	Вікова фізіологія	144
Розділ XII.	Екологічна фізіологія та вплив екстремальних факторів	158
Розділ XIII.	Фізіологія спорту	170
Розділ XIV.	Фізіологія сільськогосподарських тварин	186

© Інститут фізіології ім. О. О. Богомольця НАН України, 2002

Ксерокопію завіряю!
Проректор з наукової роботи
Секретар вченої ради 08.10.03

доцент В.П. Федяєва
доцент Л.В. Бабік

РОЗДІЛ III. ФІЗІОЛОГІЯ ВИЩОЇ НЕРВОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВОЇ СФЕРИ ПІДЛІТКІВ З ВАДАМИ СЛУХУ

Т.В. Бірюкова

Херсонський педагогічний університет

Вивчення індивідуальних психофізіологічних особливостей емоційно-вольової сфери підлітків із слуховою сенсорною депривацією складає особливу проблему, яка вимагає вивчення психофізіології вищої нервової діяльності слабочуючих, особливостей поведінки індивіда під впливом на нього різних факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, застосування диференційованих мір соціальної адаптації і реабілітації. Соціально-психологічні фактори зовнішнього середовища, вантаж взаємовідносин мають значний вплив на стан психічної сфери сенсорно-депривованих підлітків, саме тому багато уваги надано аналізу емоційних проявів. Глухі підлітки помітно поступаються тим, що чують, за мірою сформованості умінь установлювати емоційні стани на основі описаної життєвої ситуації і знаходити її причини. Значне відставання глухих підлітків від тих, що чують, ґрунтується на затримці у розвитку їх мови й логічного мислення. Вони ма-

ють утруднення у виділенні багатьох подібних, зовнішньо мало помітних станів, у встановленні їх причин. Слабкі знання глухими світу чуттів та причин їх виникнення зумовлено також недостатнім процесом навчання. Удосконалення розуміння емоційних станів людини у глухих відбувається завдяки значним посуванням у розвитку мови і логічного мислення, збагачення свого досвіду і його осмислення. Існування нервових зв'язків між мислячою корою великого мозку та чутливою лімбічною системою, кожна взаємодія з оточуючим нас світом завжди забарвлюється якимось емоційним відтінком, який залежить від індивідуального досвіду людини. Регуляція емоцій підлітків з вадами слуху, розвиток їх вищих почуттів – важливе завдання виховання, яке може бути реалізоване за умови наявності необхідних знань про емоційні стани, при виявленні підлітками цих станів у себе і в інших людей, при розумінні причин, що викликають емоції, та їх наслідки.

АНАЛІЗ НЕЙРОННОЇ АКТИВНОСТІ КОРИ МОЗКУ КІШКИ ПІД ЧАС ВІДВЕДЕННЯ ПОВІЛЬНОГО ЕЛЕКТРИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Б.І. Бусель, Г.П. Книга

Інститут фізіології ім. О.О.Богомольця НАН України, Київ

На ненаркотизованих і незнерухомлених котках, які здійснювали умовний інструментальний рефлекс постановки лапи на опору, досліджували імпульсну активність нейронів моторної кори (поле 4) в ситуації появи умовної негативної хвилі. Реєстрація сумарної електричної активності з поверхні кори в області vertex показала, що через 100-300 мс після початку дії попереджувального стиму-

лу виникає зрушення потенціалу в бік негативності (амплітудою 30-50 мкВ), яке змінюється позитивним коливанням (амплітудою біля 1 мВ), що реєструється під час здійснення твариною умовного руху. Зіставлення за часом появи негативно-позитивного коливання потенціалу кори з імпульсною активністю нейронів поля 4 в період циклу попереджувального стимулу – умовний стимул – інстру-

